

Een krachtige spellingsdidactiek

Didactici¹ schuiven de volgende principes naar voor om een krachtige spellingdidactiek uit te bouwen:

- ✓ Beperk het spellingonderwijs niet tot activiteiten die uitsluitend op spelling zijn gericht. Integreer het werken aan spelling in het functionele schrijfonderwijs, het schrijven in alle leergebieden, het dagelijkse klasleven.
- ✓ Besef dat leerlingen de juiste schrijfwijze van woorden vooral leren door ze veel en met gerichte aandacht te schrijven.
Scheep dus veel pen-en-papier of digitale schrijfsituaties waarin
  - ✓ het schrijven functioneel is, d.i. ten dienste staat van een welbepaald doel
  - ✓ en spelling ertoe doet, d.i. de tekst bestemd is voor een publiek buiten de klas.
- ✓ Gebruik in het spellingonderwijs veel teksten die de leerlingen zelf schrijven of die voor leerlingen van die leeftijd zijn geschreven. Daarin komen de woorden die voor hen belangrijk zijn veelvuldig voor.
- ✓ Scheep ook veel functionele leessituaties: door veel te lezen, worden de leerlingen vaker geconfronteerd met schriftbeelden en ontwikkelen ze hun woordgeheugen. .
- ✓ Ga ervan uit dat spelling voornamelijk een component van schrijven is en spellingvaardigheid niet als aparte vaardigheid functioneert. naast spelling ook tekststructuur, inhoudelijke kwesties, aangepastheid van stijl en register, vormverzorging en -correctheid.

Geef de leerlingen de opdracht en de ruimte om hun eigen geschreven teksten te reviseren op de verschillende aspecten van het schrijven: Laat leerlingen hun eigen teksten bewust nakijken op spelling. Doe dat bij voorkeur in de eindfase van het schrijfproces (als de inhoud op poten staat). Doe dat ook systematisch met dictees.

- ✓ Laat leerlingen elkaars teksten op spelling nakijken. Fouten in eigen teksten herkennen ze immers niet zo makkelijk, anders hadden ze die niet gemaakt. En omgekeerd leren ze ook van het controleren van andermans tekst.
- ✓ Laat leerlingen bij het nakijken van eigen of elkaars teksten gebruikmaken van alle mogelijke hulpmiddelen (woordenlijst, schoolboek, woordenboek, algoritmekaart, spellingchecker, internetsites zoals de *Woordenlijst*, *Taaladvies.Net* (Taalunieversum) of *VRTtaal.net*.
- ✓ Probeer kopiërend-schrijfoopdrachten zoals dictees motiverend te maken. Dicteer bijvoorbeeld informatie die de leerlingen nodig hebben om nadien een uitdagende opdracht uit te voeren (bijvoorbeeld tips om een gegeven probleem op te lossen, instructies om iets te knutselen, ...).
- ✓ Signaleer fouten, maar zonder ze al te verbeteren.
- ✓ Laat leerlingen individueel hun eigen lijstjes aanleggen van gevaarvormen, woorden of spellingkwesties waar zij het persoonlijk moeilijk mee hebben.

---

¹ Deze lijst aanbevelingen is gebaseerd op Daems (2006) en op Van den Branden (2010). Zie ook website van Frans Daems www.ua.ac.be/frans.daems en *Nieuwsbrief CTO*, Spelling, een kwelling (Tineke Padmos).

- ✓ Houd goed voor ogen dat de spelling onmogelijk verworven kan zijn op het einde van het basisonderwijs en zelfs niet geheel op het einde van het secundair onderwijs. Dat komt doordat de spellingprocessen, de spellingstrategieën en de werking van ons geheugen zijn wat ze zijn, zoals boven uitgelegd is.
- ✓ Volg de ontwikkeling van leerling op het vlak van spelling goed op; maak voor zwakke spellers een classificatie van de fouten die ze vaak maken en geef hen gerichte oefeningen en gedifferentieerde ondersteuning.
- ✓ Beschouw een spellingfout niet als iets dat moet worden bestraft, maar als een normaal kenmerk van een spellingontwikkeling. Beschouw wat leerlingen schrijven steeds als een aanduiding van wat ze al kunnen en wat nog niet, en als een kans om op verder te bouwen. In het Engels heet dat: *problems are hot spots for learning*.